

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

Bakalářská práce

Volené orgány obce a kraje

Vedoucí práce: JUDr. Tomáš Louda, Csc.

Vypracoval: Patrik Beneš

Studijní obor: Veřejná správa

Akademický rok: 2013/2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma: "Volené orgány obce a kraje" jsem vypracoval samostatně, a to pod vedením vedoucího bakalářské práce, s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury a odkazů na konci práce.

V Plzni dne 26. 8. 2014

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu bakalářské práce JUDr. Tomáši Loudovi, CSc., za vědeckou pomoc, poskytnuté rady a odborné vedení při zpracování této bakalářské práce na téma „Volené orgány obce a kraje“.

Dále bych rád poděkoval své rodině za podporu a pracovníkům obecních úřadů Kyšice a Chrástu za konzultace a vstřícné jednání.

Obsah

Úvod.....	5
1 Historie samosprávy	6
2 Obce.....	9
2.1 Orgány Obce.....	9
2.1.1 Zastupitelstvo obce.....	9
2.1.1.1 Ustanovení zastupitelstva.....	9
2.1.1.2 Funkční období zastupitelstva.....	10
2.1.1.3 Člen zastupitelstva obce.....	10
2.1.1.4 Práva zastupitelů obce.....	11
2.1.1.5 Povinnosti zastupitelů obce.....	12
2.1.1.6 Pravomoci zastupitelstva obce.....	12
2.1.1.7 Zasedání zastupitelstva obce.....	15
2.1.1.8 Nefunkčnost zastupitelstva obce.....	16
2.1.2 Rada obce	16
2.1.2.1 Zasedání rady obce.....	16
2.1.2.2 Nefunkčnost rady obce.....	17
2.1.2.3 Pravomoci rady obce.....	17
2.1.3 Starosta	19
2.1.4 Obecní úřad	20
2.1.4.1 Obecní úřad obce s rozšířenou působností.....	21
2.1.5 Tajemník obecního úřadu.....	21
2.1.6 Další orgány	22
3 Kraje.....	24
3.1 Orgány Kraje	24
3.1.1 Zastupitelstvo kraje	24
3.1.2 Rada kraje.....	27
3.1.3 Hejtman	28
3.1.4 Krajský úřad	29
4 Spolupráce obcí a krajů	31
4.1 Poskytování státních finančních prostředků	33
4.2 Kontrola hospodaření obce	34
4.3 Rozpočet obce.....	35
4.3.1 Rozbor obecního rozpočtu obce Chrást.....	36
4.3.1.1 Shrnutí rozboru rozpočtu	39
5 Rozhodování krajského úřadu ve vztahu k obcím.....	40
5.1 Sloučení, připojení a oddělování obcí	40
5.2 Veřejnoprávní smlouvy	41
6 Závěr.....	43
7 Résumé	45
8 Seznam použité literatury	46

Úvod

Nad tématem své bakalářské práce jsem dlouho přemýšlel, ale po mém několikaletém studiu jsem zjistil, že můj zájem nejvíce směřuje k územně samosprávným celkům, proto jsem jako své téma zvolil „Volené orgány obce a kraje“. Dalším aspektem pro zvolení tohoto tématu je skutečnost, že orgány obce nebo kraje rozhodují a do jisté míry i ovlivňují život každého člověka, či lidí, kteří se pohybují a žijí na jejím území a okolí.

Cílem této práce byla snaha o seznámení se samosprávnými celky, prohloubení znalostí v legislativě týkající se tohoto tématu, přiblížení vztahů mezi kraji a obcemi, tedy mezi základními samosprávnými celky a v neposlední řadě můj osobní kontakt a komunikace s orgány obce.

V první kapitole své práce se soustředím na historický vývoj veřejné správy, který probíhá již několik staletí. Zaměřil jsem se nejvíce na dvě poslední staletí, o kterých můžeme tvrdit, že z nich některé dnešní vztahy vycházejí.

Další dvě kapitoly se ubírají spíše teoretickým výkladem a vymezením základních pojmů. Tyto kapitoly jsou věnovány právě voleným orgánům obce a kraje, jejich soupisem a seznámením s jejich kompetencemi.

V další kapitole se má pozornost zaměřuje na různé vztahy mezi obcí a krajem, hlavně v oblasti poskytování státních finančních prostředků a samozřejmě i kontroly nad hospodařením obce ze strany kraje, která je dle mého názoru velmi důležitá. V této kapitole jsem se ještě pokusil nastínit teoreticky rozpočet obce, ke kterému jsem připojil zhodnocení výsledků hospodaření s obecním rozpočtem obce Chrást, za uplynulé období let 2010 – 2012. Získané odpovědi a data jsem získal řízeným rozhovorem od pracovníků obecního úřadu obce Chrást a vytvořil z nich podkapitulu shrnutí. Po souhlasu pana starosty byli dotazováni pracovníci na různých pracovních pozicích, od tajemníka, přes referenty, až po účetní.

Poslední kapitola je věnována rozhodování krajského úřadu ve vztahu k obci. Zaměřil jsem se na sloučení, připojení či oddělování obcí a na veřejnoprávní smlouvy.

1 Historie samosprávy

Úvodem své bakalářské práce bych se rád zaměřil na historický vývoj samosprávy, protože právě z historie vychází mnoho dnes platných vztahů. Záměrně začínám s historickým výkladem v polovině 19. století, protože v této době se začala samospráva více rozvíjet a uplatňovat. Jedny z prvních náznaků samosprávy můžeme spatřit již ve francouzské porevoluční ústavě. Veřejná správa se dále postupně šířila do Německa, Anglie a samozřejmě i do Rakouska. V dobách, kdy v Rakousku – Uhersku vládla habsburská monarchie, existoval rámcový říšský zákon o obcích, který byl v Čechách, na Moravě a ve Slezsku prováděn jednotlivými zemskými zákony. Na území Čech to byl obecný zákon z 5.3.1862 č. 18/1862 říšského zákona a obecní zřízení Království českého z 16.4.1864 č. 7/1864 českého zemského zákona, na území Moravy řád obecní Markrabství moravského z 15.3.1864 č. 4/1864 moravského zemského zákona, na území Slezska řád obecní Vévodství slezského z 15.11.1864 č. 17/1863 slezského zemského zákona. Díky převzetí rakouského říšského práva tento samosprávný trialismus vytrval až do vzniku národních výborů po 2. světové válce.

Obecní výbor nebo obecní představený (starosta) směli přijímat nařízení, která ale musela být schválena obecním výborem. Porušení nařízení obce bylo pokutováno. Pokud dotyčný nezaplatil, byl uvězněn až na 2 dny. O výši trestu rozhodoval trestní senát, který byl složen z představeného a dvou radních obce. Pokud došlo k nezákonnosti nařízení, mohl být výkon okresním úřadem zakázán, obec se mohla odvolat k zemskému úřadu, ale odvolání nemělo odkladný účinek, tzn. nemohla být odložena právní moc a vykonatelnost.

České země nepatřili mezi klasické samosprávné jednotky, měli vlastnosti členského státu (federace) včetně hlavy státu (markrabě moravský, vévoda slezský atd.). V této době měli zákonodárnou pravomoc zemské sněmy, jejichž pravomoc byla zrušena až vznikem Československa. Jeho vznikem se obce dočasně řídily zemskými obecními řády, které doposud platily. Po přijetí zákona „č. 76/1919, kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statusů v Československé republice“¹, došlo ke změně terminologie. Dřívější obecní výbor byl nahrazen obecním zastupitelstvem, představenstvo se staršími bylo nahrazeno radou s radními, představený byl nahrazen starostou atd. Zákon o zřízení župních a okresních úřadů, který byl přijat v roce 1920, dával

¹ <http://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=977&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>

župnímu zastupitelstvu pravomoc vydávat prováděcí předpisy k zákonům na základě zmocnění vlády. Aby předpisy nabyly platnosti, musely být schváleny Ministerstvem vnitra.

Přijetím zákona „č. 125/1927 Sb., o organizaci politické správy“², byly zrušeny župy, potvrdil se vznik samosprávných zemí v čele se zemským prezidiem a zastupitelstvem (Morava, Slezsko) a byl zaveden zemský věstník. Tento zákon byl platný pouze do vzniku národních výborů po 2. Světové válce. Právě rok 1945 dal vzniku národním výborům, jakožto novým revolučním správním orgánům, které se řídily územní působností. Novou ústavou č. 150/1948 Sb., bylo zavedeno krajské zřízení místo zemského. O šest let později došlo k rozšíření normotvorné působnosti národních výborů. Výbory mohly přijímat obecně závazné nařízení, ale to muselo být v souladu s předpisy ministerstev, ministrů a samozřejmě se zákony a ústavou. Bez předchozího souhlasu národního výboru vyššího stupně by nařízení nebylo platné. V roce 1960, kdy byla přijata nová ústava, bylo potvrzeno právo národních výborů vydávat obecně závazná nařízení.

Největší změny nastaly po roce 1989, kdy došlo ke změně politického uspořádání Československa. Byla zrušena vedoucí úloha KSČ a přešlo se k parlamentnímu modelu dělby moci. V letech 1989 - 1992, byla na území Československa federální vládní úroveň, docházelo ke zrušení systému národních výborů a uvolnění silného centralistického státu. Samospráva obnovila svou činnost pouze na obecní úrovni, krajská úroveň byla vymezena jen územně. V pozdějším období dochází k reformám územní veřejné správy, ve kterých došlo k posílení významu samosprávy. První reforma byla spojena s vytvořením krajů ústavním zákonem „č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků“³ a skončila až v roce 2000, kdy se konaly volby do zastupitelstev. V druhé reformě vzniká zákon „č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech“⁴. V souladu s tímto zákonem skončila činnost 73 okresních úřadů, jejichž působnosti byly přeneseny na obce s rozšířenou působností. V těchto reformách bylo dosaženo lepší dostupnosti veřejné správy pro občany, neboť sídla obcí s rozšířenou působností tvoří přirozená centra správních obvodů. Vznikl též nový typ obce (obec

² Organizace státní správy č. 125/1927. [online]. 14.července 1927 [cit. 2014-08-12]. Dostupné z: <http://www.svornost.com/kalendarium-14-cervence-1927-prijeti-zakona-c-1251927-sb-o-organizaci-statni-spravy>

³ Ústavní zákon. [online]. 3. prosince 1997 [cit. 2014-08-25]. Dostupné z: [http://www.usoud.cz/dalsi-ustavni-zakony/?tx_ttnews\[tt_news\]=379&cHash=5cbe0056f7375fe333f07a418dbbcf88](http://www.usoud.cz/dalsi-ustavni-zakony/?tx_ttnews[tt_news]=379&cHash=5cbe0056f7375fe333f07a418dbbcf88)

⁴ Okresní úřady č. 147/2000 Sb. [online]. 2000 [cit. 2014-07-20]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb00147&cd=76&typ=r>

s rozšířenou působností), který vykonává samosprávnou činnost pro svou obec a zároveň výkon státní správy v přenesené působnosti pro stanovený správní obvod.

2 Obec

„*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů*“,⁵ je tvořeno jedním nebo více katastrálními územími. Obec má právo vlastnit majetek, je veřejnoprávní korporací. Korporace je sdružení osob se společným zájmem. Založením tohoto sdružení vzniká právnická osoba na členském základě. Členská základna je spojována veřejnou územní korporací, která je územně organizována na daném území s plněním veřejnoprávního cíle. Obec jako veřejnoprávní korporace musí plnit základní podmínky, jako jsou správní území, plnění veřejnoprávních úkolů a členská základna. Obec jako právnická osoba ke své existenci nepotřebuje registraci nebo souhlas správního orgánu, ale způsob vzniku a zániku je uveden v zákoně o obcích

2.1 Orgány Obce

2.1.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je základním orgánem obce. V „*§ 67 zákona č.128/2000 Sb. o obcích je stanoveno, že zastupitelstvo obce je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na každé volební období stanoví v souladu s tímto zákonem zastupitelstvo obce nejpozději do 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev v obcích*“.⁶V zákoně není stanovena přesná formulace pojmu „*obecní zastupitelstvo*“. Ostatní orgány obce jsou od zastupitelstva obce odvozeny.

2.1.1.1 Ustanovení zastupitelstva

Při stanovení počtu zastupitelů se přihlédne zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Počet členů se stanoví tak, aby zastupitelstvo obce mělo v obci, městysu, městě, městském obvodu, městské části:

⁵ čl. 99 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

⁶ O obcích z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.4.2000 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: http://www.zakony.e-obec.cz/storage/1170281450_sb_zakon_o_obcich_128_2000sb.pdf

do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3000 do 10000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10000 do 50000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50000 do 150000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150000 obyvatel	35 až 55 členů. ⁷

Samotná volba zastupitelstva je upravena v zákoně „č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obce je uvedeno, že volby do zastupitelstev obcí vyhláší, nestanoví-li tento zákon jinak, prezident republiky nejpozději 90 dnů před jejich konáním. Vyhlášení voleb se uveřejňuje ve Sbírce zákonů. Za den vyhlášení voleb se považuje den, kdy byla rozeslána částka Sbírky zákonů, v níž bylo rozhodnutí o vyhlášení voleb uveřejněno.“⁸

Zákonem je též stanovena doba konání voleb a možné výjimky a to tak, že se konají ve dvou dnech a to v pátek a v sobotu. Hlasování začíná v první volební den ve 14:00 a končí ve 22:00 hodin. Ve druhý den volen začíná v 8:00 a končí ve 14:00 hodin.⁹

2.1.1.2 Funkční období zastupitelstva

Funkční období zastupitelstva je stanoveno v Ústavě České republiky v čl. 102 odst. 2 a to na dobu 4 let. Zákon o volbách do zastupitelstev obcí v § 58 dále stanoví za jakých podmínek se vyhlásí nové volby zastupitelstva před uplynutím funkčního období.

2.1.1.3 Člen zastupitelstva obce

Členem zastupitelstva obce se může stát každý občan České republiky ve věku od 18 let s trvalým pobytem v územním obvodu příslušné obce, u kterého není překážka výkonu volebního práva podle „§4 odst. 2 zákona č. 491/2000 Sb.,

⁷ Zastupitelstvo obce § 68 odst. 1. z. č. 128/2000 Sb. [online]. 12.04.2000 [cit. 2014-06-24]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

⁸ Ustanovení zastupitelstva §3 odst. 1.z.č. 491/2000 Sb. [online]. 05.12.2000 [cit. 2014-06-25]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-491>

⁹ Člen zastupitelstva obce § 3 odst. 1.z.č. 491/2001 Sb. [online]. 5.12.2000 [cit. 2014-08-24]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-491>

o volbách je uvedeno, že mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením, ke zvolení dojde ukončením hlasování“.¹⁰

Člen zastupitelstva po svém zvolení na prvním zasedání zastupitelstva obce skládá slib v následujícím znění: „*Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.*“¹¹ Tento slib potvrdí člen zastupitelstva svým podpisem. Svůj mandát vykonává osobně, v souladu s právě uváděným slibem a není přitom vázán žádnými příkazy. Funkce člena zastupitelstva obce je veřejnou funkcí. Člen zastupitelstva obce nesmí být pro výkon své funkce zkrácen na právech vyplývajících z jeho pracovního nebo jiného obdobného poměru.¹²

2.1.1.4 Práva zastupitelů obce

Mezi prvotní právo zastupitele je právo hlasovat při zasedání zastupitelstva obce, a tím se podílet na rozhodnutí zastupitelstva obce, na projevu vůle zastupitelstva navenek.

Další práva zastupitele jsou upravena v zákonu č. 128/2000 Sb., § 82 písm. a) kde je stanoveno, že zastupitel je oprávněn předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání, a v písm. b) téhož § je stanoveno, že zastupitel má právo vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila.

Člen zastupitelstva má dále právo podle § 82 písm. c) téhož zákona, požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce. Tyto informace musí být poskytnuty nejpozději do 30 dnů.

¹⁰O volbách §4 odst. 2 zákona č. 491/2000 Sb. Dostupné z:

<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-491>

¹¹Slib člena zastupitelstva. [online]. 1.1.2013 [cit. 2014-08-20]. Dostupné z:

http://knihovna.oseminare.cz/index.php/Slib_%C4%8Dlena_zastupitelstva

¹²Členové zastupitelstva §70 z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.04.2000 [cit. 2014-07-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

2.1.1.5 Povinnosti zastupitelů obce

K hlavní povinnosti zastupitelů obce je povinnost zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, případně zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem. Má povinnost plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, dále hájit zájmy občanů obce a jednat tak, aby nebyla ohrožena vážnost funkce.

Pravidelná účast na zasedání zastupitelstva by měla být pro každého zastupitele absolutní samozřejmostí, jelikož by mohlo dojít k situaci, že se zasedání nezúčastní nadpoloviční většina zastupitelů v obci a tím nastane neusnášení schopnost zastupitelstva.

Další povinnost zastupitele je stanovena v § 83 odst. 2, zákona č. 128/2000 Sb., kdy člen zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat. O tom, zda existuje důvod pro vyloučení z projednávání a rozhodování této záležitosti, rozhoduje tento orgán obce.

2.1.1.6 Pravomoci zastupitelstva obce

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce.¹³

Další pravomoci zastupitelstva obce jsou stanoveny v § 84 odst. 2, 3, 4, 5 zák.č. 128/2000Sb. a v § 85 téhož zákona a to takto :

Zastupitelstvu obce je vyhrazeno:

- a) schvalovat program rozvoje obce,
- b) schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce,
- c) zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- d) zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny,

¹³ Pravomoci zastupitelstva obce §84 odst. 1. z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.04.2000 [cit. 2014-07-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

- e) rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách,
- f) delegovat zástupce obce, na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast,
- g) navrhopvat zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhopvat jejich odvolání,
- h) vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- i) rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- j) navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- k) určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni,
- l) zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- m) volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizovat a zrušovat výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- n) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,
- o) zřizovat a zrušovat obecní policii,
- p) rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
- r) rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,
- s) udělovat a odnímat čestné občanství obce a ceny obce,
- t) stanovit zásady pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce,
- u) rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů,
- v) rozhodovat o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení veřejného neziskového ústavního zdravotnického zařízení, navrhopvat zástupce do jeho dozorčí rady a rozhodovat o převodu vlastnického práva k majetku, s nímž hospodaří veřejné neziskové ústavní zdravotnické zařízení nebo o jeho pronájmu v případech, kdy to stanoví zvláštní právní předpis,

y) plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem.

Není-li zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo obce si může vyhradit další pravomoc v samostatné působnosti obce mimo pravomoci vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2. Zastupitelstvo obce rozhoduje o zrušení usnesení rady obce, jsou-li mu předložena k rozhodnutí podle § 105 odst. 1.

Zastupitelstvu obce je dále vyhrazeno rozhodování o těchto majetkoprávních úkonech:

- a) nabytí a převod nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce,
- b) poskytování věcných darů v hodnotě nad 20 000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 20 000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,
- c) poskytování dotací nad 50 000 Kč v jednotlivých případech občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným fyzickým nebo právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí,
- d) uzavření smlouvy o sdružení a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o sdružení, jehož je obec účastníkem,
- e) peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,
- f) vzdání se práva a prominutí pohledávky vyšší než 20 000 Kč,
- g) zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 20 000 Kč,
- h) dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,
- i) postoupení pohledávky vyšší než 20 000 Kč,
- j) uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení,
- k) zastavení nemovitých věcí,
- l) vydání komunálních dluhopisů.

2.1.1.7 Zasedání zastupitelstva obce

Zastupitelstvo se schází dle potřeby, nejméně však jedenkrát na 3 měsíce. Tato zasedání se konají v územním obvodu obce. Zasedání svolává a většinou řídí starosta obce. Starosta je však povinen svolat toto zasedání zastupitelstva obce, požádá-li o to alespoň jedna třetina z celkového počtu členů zastupitelstva nebo hejtman kraje. Zastupitelstvo obce je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. Jestliže při zahájení jednání zastupitelstva obce nebo v jeho průběhu není přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva obce, ukončí předsedající zasedání zastupitelstva obce. Do 15 dnů se koná jeho náhradní zasedání.¹⁴ Obecní úřad informuje občany o místě, době a programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce. Tato informace musí být vyvěšena na úřední desce obecního úřadu alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva obce. Všechna tyto zasedání zastupitelstva obce jsou veřejná. Každý občan obce se tohoto zasedání může zúčastnit.

Právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva obce mají jeho členové, rada obce a výbory.¹⁵ O zařazení návrhů, které budou předneseny v průběhu zasedání zastupitelstva obce, na program jednání rozhodne zastupitelstvo obce.

Podrobnější úpravu zasedání zastupitelstva obce najdeme v příslušných jednacích řádech jednotlivých obecních zastupitelstev. V těchto jednacích řádech si zastupitelé mohou stanovit povinnosti např. postihy za neomluvené absence na zasedání, délky přestávky při přerušení jednání zastupitelstva, atd.

O průběhu zasedání se podle § 95 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb. pořizuje zápis, kde se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Vyhotovený zápis pak podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé. Tento zápis je nutné pořídit nejpozději do 10 dnů po skončení zasedání zastupitelstva obce a musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. Pokud některý z členů zastupitelstva vznesl námitku proti zápisu ze zasedání, projednává se tato námitka na nejbližším zasedání zastupitelstva obce.

¹⁴ Zasedání zastupitelstva obce §92 odst. 3.z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.04.2000 [cit. 2014-07-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

¹⁵ Zasedání zastupitelstva obce §94 odst. 1.z.č. 128/2000 Sb. [online]. [cit. 2014-07-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

2.1.1.8 Nefunkčnost zastupitelstva obce

Za tento případ lze považovat situaci podle § 89 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., kdy se zastupitelstvo obce nesejde po dobu delší než šest měsíců tak, aby bylo schopno se usnášet. Ministerstvo vnitra je rozpustí. Proti tomuto rozhodnutí může obec podat žalobu k soudu.

Do doby, než je zvoleno nové zastupitelstvo obce, postupuje se podle §102a a 107 zákona č. 128/2000 Sb.

Zastupitelstvo obce může být rozpuštěno rozhodnutí Ministerstva vnitra v ještě jednom případě, a to nebude-li zastupitelstvo obce nebo jiný orgán obce postupovat v souladu s výsledky místního referenda a nebude-li zjednávat ve lhůtě náprava.

2.1.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za její výkon ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.¹⁶ V obcích, kde není volena rada obce, vykonává její pravomoc starosta, nestanoví-li zákon o obcích jinak. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a ostatní členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Rada obce se nevolí v obcích, v kterých zastupitelstvo má méně než 15 lidí.

2.1.2.1 Zasedání rady obce

Rada obce se schází podle potřeby. Tyto schůze jsou neveřejné. Rada obce může k jednání o jednotlivých bodech programu přizvat dalšího člena zastupitelstva nebo jiné osoby. Rada obce je schopna stejně jako zastupitelstvo obce se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech členů rady. Rada obce pořizuje ze své schůze zápis, ve kterém se vždy uvede počet přítomných členů rady obce, schválený pořad schůze, průběh a výsledky hlasování a přijatá usnesení. Tento zápis podepisuje starosta společně s místostarostou nebo jiným radním. Zápis ze schůze rady obce musí být pořízen nejpozději do 7 dnů od jejího

¹⁶ Rada obce §99 odst. 1.z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.4.2000 [cit. 2014-06-15]. Dostupné z: http://www.zakony.e-obec.cz/storage/1170281450_sb_zakon_o_obcích_128_2000sb.pdf

konání. Tento zápis je uložen na obecním úřadě k nahlédnutí členů zastupitelstva obce. O námitkách vůči zápisu od člena rady se rozhoduje na nejbližší schůzi rady obce.

Rada obce vydává svůj jednací řád, v němž si stanoví podrobnosti o jednání rady.

2.1.2.2 Nefunkčnost rady obce

Tyto skutečnosti jsou upraveny v § 100 odst. 1 a 2, zákona č. 128/2000 Sb., kde je stanoveno, že pokud v průběhu funkčního klesne počet členů rady obce pod 5 a na nejbližším zasedání zastupitelstva obce nebude doplněn stav alespoň na 5, vykonává od toho okamžiku její pravomoc zastupitelstvo obce, které může rozhodování o záležitostech podle § 102 odst. 3 a 4 téhož zákona, svěřit zcela nebo zčásti starostovi. V odst. 2 je upraven druhý případ, kdy poklesne počet členů zastupitelstva obce pod 11 osob a na uprázdněné mandáty nenastoupí náhradníci, končí tím činnost rady obce uplynutím 30 dne od uprázdnění mandátů v zastupitelstvu obce. Funkce rady obce vykonává v takovém případě zastupitelstvo obce, které může svěřit plnění některých úkolů rady obce starostovi.

2.1.2.3 Pravomoci rady obce

Pravomoci rady obce jsou upraveny v „§ 102 odst. 1, 2 a 3, zákona č. 128/2000 Sb. a to následně:

Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení.

Radě obce je vyhrazeno

- a) zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce,*
- b) plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce*
- c) rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti,*

- d) vydávat nařízení obce,
- e) projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce,
- f) stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu
- g) na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem
- h) zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- i) kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce,
- j) stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- k) ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce; tuto působnost může rada obce svěřit příslušnému odboru obecního úřadu zcela nebo zčásti,
- l) přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi,
- m) rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce; tuto působnost může rada obce svěřit příslušnému odboru obecního úřadu nebo příspěvkové organizaci obce zcela nebo zčásti,
- n) stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- o) schvalovat organizační řád obecního úřadu,
- p) plnit úkoly stanovené zvláštním zákonem.
- q) schvalovat účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace sestavenou k rozvahovému dni¹⁷.

Rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo. Rada obce nemůže svěřit starostovi ani obecnímu úřadu rozhodování ve výše uvedených záležitostech, s výjimkou záležitostí uvedených v bodě k) a m).

¹⁷ O obcích z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.4.2000 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: http://www.zakony.e-obec.cz/storage/1170281450_sb_zakon_o_obcich_128_2000sb.pdf

2.1.3 Starosta

Obec navenek zastupuje starosta. Starosta i místostarosta jsou voleni obecním zastupitelstvem z řad jeho členů. Starostou či místostarostou se může stát pouze občan České republiky. Oba tyto posty jsou ze své funkce odpovědny zastupitelstvu obce. Starosta má právo jmenovat či odvolávat z funkce tajemníka obce, ale pouze se souhlasem ředitele krajského úřadu, jinak by byla tato činnost neplatná.

V kompetenci starosty je například odpovědnost za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za minulý rok, odpovědnost za informování občanů o činnosti obce, rozhodovat o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce nebo například může při zabezpečování místního pořádku požádat o pomoc Policii České republiky.

V případě, že starosta obce tuto funkci opustí nebo je z ní odvolán, vykonává, do zvolení nového starosty, tuto funkci místostarosta, který byl zastupitelstvem zvolen k zastupování starosty. Pokud se své funkce vzdal i místostarosta nebo z ní byl odvolán, vykonává funkci starosty jeden ze členů zastupitelstva. Místostarostů může být zvoleno více. Starosta může pozastavit výkon usnesení rady obce, a to v případě, že se domnívá, že je nesprávné a věc co nejdříve předat k rozhodnutí obecnímu zastupitelstvu. Dosavadní starosta v období ode dne voleb do zastupitelstva obce do dne konání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce:

- a) *zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,*
- b) *vykonává pravomoci podle § 102 odst. 2 písm. a), b), e), h), i), l), § 102 odst. 3 a §103 odst. 4 s výjimkou provádění rozpočtových opatření,*
- c) *přijímá prohlášení o uzavření manželství.*¹⁸

Starosta je při zastupování obce navenek vázán rozhodnutím obecního zastupitelstva (případně obecní rady), jménem obce není oprávněn činit právní úkony, pokud zákonem požadované rozhodnutí tohoto orgánu chybí. Jestliže starosta učiní právní úkon v majetkoprávní věci, jež je vyhrazena obecnímu

¹⁸ Obecní úřad § 4 zákona č. 94/1963 Sb. [online]. 2000 [cit. 2014-08-24]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/7262/Zakon_o_rodine.pdf

zastupitelstvu, bez jeho nezbytného předchozího rozhodnutí, jde o právní úkon, který byl učiněn v rozporu se zákonem a je absolutně neplatný.

Starosta se může zúčastnit významných příležitostí a občanských obřadů, při nichž má právo používat závěsný odznak. Ten má uprostřed velký státní znak a po obvodu odznaku je uveden název České republiky.

2.1.4 Obecní úřad

Hlavním orgánem obce je obecní úřad. Skládá se ze starosty, místostarosty, tajemníka obecního úřadu a zaměstnance obce. Řídící osobou obecního úřadu je starosta, ostatní úkoly zaměstnavatele plní tajemník obecního úřadu. Pro jednotlivé úseky obecního úřadu činnosti může rada obce zřídit odbory a oddělení. Není zde však stanovena struktura odborů a oddělení, je tedy možné různé úseky správy spojovat nebo naopak jeden úsek rozdělit. Je také možné zřídit samostatná oddělení bez jejich začlenění do odborů.

Obecní úřad v samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. V přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti zastupitelstva obce nebo rady obce či zvláštních orgánů, případně komisí. Rozhoduje také o poskytování informací žadateli podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Obecní úřad není samostatným subjektem práva a nemůže nabývat práva a povinností, je orgánem obce, za kterou může jednat. Lze odkázat na nález Ústavního soudu, který sice vychází z předcházející právní úpravy, ale je využitelný i za současného právního stavu: *„Zákon o obcích č. 367/1990 Sb. Nepřiznává obecnímu úřadu jako orgánu obce způsobilost samostatně nabývat práva z právních vztahů a nést povinnosti z těchto vztahů vyplývající, a to ani v oblasti pracovně právní.“*¹⁹

*Pověřený obecní úřad je úřad, který vedle přenesené působnosti vykonává další přenesenou působnost v rozsahu svěřeném mu zvláštními zákony. Obec s pověřeným obecním úřadem stanoví zvláštní zákon.*²⁰

¹⁹ Obecní úřad ÚS 11/95. [online]. 9.3.1995 [cit. 2014-07-20]. Dostupné z: <http://zakony.cz/judikatyus-IV-%C3%9AS-11-95-GUS1995002/>

²⁰ Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností č.314/2002 Sb. [online]. 13.06.2002 [cit. 2014-06-20]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-314>

Správní obvod pověřeného obecního úřadu je stanoven právním předpisem. Pověřený obecní úřad může být pověřen krajským úřadem výkonem přenesené působnosti, která jinak patří do působnosti některé obce správního obvodu tohoto úřadu, která neplní na tomto úseku stanovené povinnosti. Pověřený obecní úřad je například registračním úřadem pro volby do zastupitelstev obcí. Projednává a registruje kandidátní listiny pro obce náležející do jeho územního obvodu. Pověřený obecní úřad vykonává působnost danou pro všechny obce a působnost svěřenou mu zvláštními zákony. Na pověřený obecní úřad může Ministerstvo vnitra, k jeho žádosti, delegovat určitý rozsah výkonu státní správy, kterou jinak vykonává obecní úřad obce s rozšířenou působností. K žádosti se vyžaduje souhlas krajského úřadu a stanovisko příslušné obce s rozšířenou působností.

2.1.4.1 Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Je to úřad, který přes svojí přenesenou působnost a přes přenesenou působnost stanovenou pro pověřený obecní úřad vykonává další přenesenou působnost v rozsahu stanoveném zvláštními zákony. Obce s rozšířenou působností určuje zvláštní zákon „ č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností“. ²¹ Značná část působnosti zaniklých okresních úřadů je v kompetenci úřadů s rozšířenou působností. Pokud obecní úřad s rozšířenou působností neplní úkoly pro výkon přenesené působnosti, může Ministerstvo vnitra rozhodnout, že přenesenou působnost nebo její část bude vykonávat jiný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Obec vykonávající rozšířenou působnost může vydávat nařízení v rámci svého správního obvodu obce s rozšířenou působností. Vydává tak právní předpis, který má územní působnost i na území jiných obcí, které patří do správního obvodu obce s rozšířenou působností.

2.1.5 Tajemník obecního úřadu

Tajemník je součástí obecního úřadu, není samostatným orgánem obce. Tato funkce se zakládá vždy v obci s pověřeným obecním úřadem a v obci

²¹ Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností č. 314/2002 Sb. [online]. 13.06.2002 [cit. 2014-08-24]. Dostupné z: <http://www.uplnezni.cz/zakon/314-2002-sb-o-stanoveni-obci-s-poverenym-obecnim-uradem-a-stanoveni-obci-s-rozsirenou-pusobnosti/>

s rozšířenou působností, v ostatních obcích se tato funkce může zřídit. Starosta obce jmenuje a odvolává tajemníka vždy po předchozím souhlasu ředitele krajského úřadu. Bez souhlasu je jmenování a odvolání neplatné. *Starosta určí tajemníkovi plat v souladu s platnými právními předpisy*²² a plní vůči tajemníkovi obdobné úkoly jako statutární zástupce zaměstnavatele. Funkce tajemníka je odpovědná za plnění úkolů obecního úřadu v přenesené i samostatné působnosti starostovi. Není-li zřízena v obci funkce tajemníka, plní jeho úkoly starosta. Tajemník v rámci pracovněprávních vztahů určí podle právních předpisů platy všem zaměstnancům obce zařazených do obecního úřadu a plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu. Tajemník je dle zákona o úřednících územních samosprávných celků vedoucím úřadu. Tato funkce vydává skartační řad, spisový řád a pracovní řád obecního úřadu a další vnitřní směrnice, nevydává-li je rada obce. Tajemník rozhoduje o podjatosti vedoucích odborů ve správním řízení a řídí a kontroluje organizační složky obce. Navrhuje radě jmenování a odvolání vedoucích odborů obecního úřadu. Tajemník nesmí vykonávat funkce v politických stranách a hnutích, ale může být jejich členem.

2.1.6 Další orgány

Jako další orgán obce můžeme označit zvláštní orgán zřízený na základě zvláštního zákona. Zvláštní orgán zřizuje starosta pro výkon přenesené působnosti. Starosta též jmenuje a odvolává členy. Jako zvláštní orgán mohou obce zřizovat komise k projednávání přestupků. Komise rozhodují a jednají ve tříčlenném složení, které předsedá osoba, která má právnické vzdělání nebo zvláštní odbornou způsobilost pro projednávání přestupků.²³

Orgánem obce také může být obecní policie, kterou zřizuje a zrušuje zastupitelstvo obce obecně závaznou vyhláškou.²⁴ Obecní policie zajišťuje veřejný pořádek v rámci působnosti obce a dodržuje další úkoly, které stanoví zákon o obecní policii nebo jiný zákon. Pokud obec zřídí nebo zruší obecní policii, oznamuje písemně tuto skutečnost ministerstvu do 15 dnů ode dne přijetí

²² Tajemník obecního úřadu z.č. 143/1992 Sb. [online]. 1.5.1992 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z143_1992

²³ Další orgány č. 200/1990 Sb. [online]. 17.05.1990 [cit. 2014-07-13]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>

²⁴) Zákon České národní rady o obecní policii č. 553/1991 Sb. [online]. 06.12.1991 [cit. 2014-07-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

tohoto rozhodnutí. Obecní policie při plnění svých úkolů spolupracuje s Policií České republiky. V městech či statutárních městech a v hlavním městě Praze plní úkol obecní policie městská policie. Pokud zastupitelstvo obce nepověří řízením obecní policie jiného člena zastupitelstva, řídí obecní policii starosta. Pro řízení některých úkolů obecní policie může rada obce zvolit určeného strážníka. Obce, které si nezřídily obecní policii, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí v témže kraji. Na základě této smlouvy obecní policie obce bude vykonávat úkoly na území obce nebo obcí, které si obecní policii nezřídily. Tato veřejnoprávní smlouva vyjde v platnost po souhlasu krajského úřadu.

3 Kraje

Kraje jsou vyššími územně samosprávnými celky. Byly zřízeny na základě ústavního zákona „č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků“.²⁵ Základním právním předpisem na úrovni zákona upravujícím postavení a činnost krajů je zákon „č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)“.²⁶ Zrušit nebo vytvořit vyšší územní samosprávný celek lze jen ústavním zákonem. Kraj lze definovat jako územní společenství občanů, které má právo na samosprávu a je zároveň veřejnoprávní korporací. Pro funkčnost kraje je nezbytná členská základna občanů kraje a správní území. Hlavním úkolem je péče o potřeby svých občanů a všestranný rozvoj kraje. Kraj je spravován zastupitelstvem a je vázán jen právními předpisy a zákony vydanými k jejich provedení. Zastupitelstvo vykonává jen samosprávu, neplatí to však v každém případě, může vykonávat i státní správu,²⁷ stanoví-li to zákon.

3.1 Orgány Kraje

3.1.1 Zastupitelstvo kraje

Krajské zastupitelstvo je základním a nejdůležitějším orgánem kraje, který je nadřazený ostatním orgánům. Jedná se o přímo volený orgán, který má ústavní zakotvení.

Počet členů zastupitelstva kraje určuje počet obyvatel v daném kraji, pohybuje se v rozmezí od 45 členů do 65 členů. Zastupitelstvo je voleno každé 4 roky přímo obyvateli kraje. Pravidla voleb upravuje zákon „č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů“.²⁸ Tento zákon dále upravuje, kdo může vykonávat funkci zastupitele. Jako člen zastupitelstva může být volen každý, kdo dosáhl věku 18 let, trvalé bydliště má v obci, která je v obvodu kraje a není zde překážka ve výkonu volebního práva. Příkladem překážky je nezpůsobilost

²⁵Vytvoření vyšších územních samosprávných celků z. č. 347/1997 Sb. [online]. 2011 [cit. 2014-07-07]. Dostupné z: <http://www.uplnezneni.cz/zakon/347-1997-sb-o-vytvoreni-vyssich-uzemnich-samospravnych-celku-a-o-zmene-ustavniho-zakona-ceske-narodni-rady-c-11993-sb-ustava-ceske-republiky/>

²⁶Kraje z. č. 129/2000 Sb. [online]. 2014 [cit. 2014-06-24]. Dostupné z: <http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mjshe>

²⁷Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. [online]. 16.12.1992 [cit. 2014-07-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

²⁸Zákon o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů č. 130/2000 Sb. [online]. 14.04.2000 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-130>

k právním úkonům či výkon trestu odnětí svobody. Zákon dále upravuje neslučitelnost funkce člena zastupitelstva, například s postavením statutárního zástupce právnické osoby, kterou zřídil kraj. Tuto problematiku upravují i další zákony, zde bych uvedl například neslučitelnost s funkcí státního zástupce, soudce, státního zaměstnance ve správních úřadech atd. Při výkonu této funkce, která je funkcí veřejnou, má každý člen zastupitelstva právo předkládat návrhy na projednání zastupitelstvu, radě, ale i výborům a komisím, požadovat od zaměstnanců kraje informace týkající se výkonu funkce člena zastupitelstva a dále má právo vznášet dotazy, připomínky a podněty.²⁹

Povinností člena zastupitele je zejména účast na zasedání zastupitelstva případně i jiných orgánů kraje, pokud je jejich členem, mezi další povinnost patří plnit úkoly, které mu orgány uloží. Členové zastupitelstva jsou odpovědní za přestupky, trestné činy i jiné delikty, protože jim nenáleží imunita, jako tomu je u senátorů a poslanců.

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech, které patří do samostatné působnosti, ale i do přenesené působnosti. Do samostatné působnosti patří hlavně zákonodárná iniciativa zastupitelstva, která představuje možnost předkládání návrhů zákonů Poslanecké sněmovně. Ve vztahu k Ústavnímu soudu se jedná o předkládání návrhů na zrušení právních předpisů. Zastupitelstvo vydává vlastní právní předpisy, kterými jsou obecně závazné vyhlášky kraje. Má také pravomoc rozhodnout o zrušení usnesení rady, pokud hejtman jeho výkon pozastaví z důvodu nesprávnosti. Dále se zabývá schvalování programů rozvoje územního obvodu kraje³⁰ a rozvoje cestovního ruchu, včetně stanovení rozsahu dopravní obslužnosti. Ve vztahu s jinými kraji rozhoduje o jejich vzájemné spolupráci. Kraje mohou také rušit a zakládat právnické osoby, organizační složky kraje a příspěvkové organizace. Mezi důležité činnosti zastupitelstva kraje, týkající se hospodaření, je schvalování závěrečného účtu a rozpočtu. Zastupitelstvu kraje je vyhrazeno volit a odvolávat hejtmana, náměstka hejtmana a další členy rady, ruší a zřizuje výbory, ve kterých volí a odvolává jejich předsedy a členy.

²⁹ O krajích § 34 č. 129/2000 Sb. [online]. 2002 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49297&nr=129~2F2000&rpp=15#local-content>

³⁰ O krajích § 34 č. 129/2000 Sb. [online]. 2002 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49297&nr=129~2F2000&rpp=15#local-content>

Od 1.1.2011 má zastupitelstvo pravomoc vyhlásit krajské referendum a to podle zákona „č. 118/2010 Sb., o krajském referendu“.³¹

V samostatné působnosti je ještě mnoho pravomocí, které má krajské zastupitelstvo k dispozici, celkový souhrn je uveden v ustanoveních zákona o krajích. K samostatné působnosti patří i rozhodování zastupitelstva o majetkoprávních úkonech. Mezi tyto úkony můžeme zařadit převod a nabytí nemovitých věcí, poskytování dotací například sdružením, humanitárním organizacím působící v oblasti sportu, zdravotnictví, mládeže a kultury. Kraj z rozpočtu dále poskytuje dotace i obcím.

Dále se jedná o záležitosti v samostatné působnosti, jejichž rozhodování si zastupitelstvo vyhradilo. Zastupitelstva si v této oblasti vyhrazují pravomoc rozhodovat například o koncepci státní památkové péče, ochrany kulturních památek v kraji nebo o koncepci ochrany ovzduší. Nesmí však jít o pravomoci vyhrazené zákonem o krajích radě kraje. Pokud by však zastupitelstvo toto učinilo, jednalo by se o rozhodnutí neplatné.

Právní předpisy, které kraj vydává v rámci samostatné působnosti, mají formu obecně závazných vyhlášek. Při jejich vydávání se kraj řídí pouze Ústavou a zákony, podmínkou pro jejich platnost je vyhlášení ve Věstníku právních předpisů kraje. Účinnosti nabývá patnáctým dnem po vyhlášení, pokud není stanoveno pozdější datum. Zastupitelstvo však může stanovit i dřívější účinnost, a to z důvodu naléhavého obecného zájmu, nejdříve však ode dne vyhlášení.

Jednání zastupitelstva kraje je upraveno v § 39 zákona o krajích, který ukládá zastupitelstvu povinnost vydat jednací řád, kde jsou stanovena podrobná pravidla jednání zastupitelstva. Zasedání zastupitelstva, které je veřejné, svolává hejtman, který ho i zpravidla řídí. Schází se dle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Samotní členové zastupitelstva mohou sami iniciovat svolání schůze zastupitelstva, a to za podmínky, že o svolání požádá alespoň třetina zastupitelů. Pokud nebude této žádosti vyhověno, svolá zasedání náměstek hejtmána nebo jiný člen zastupitelstva.

Zastupitelstvo kraje rozhoduje v rámci zasedání o návrzích, které jsou mu předloženy, a to v podobě usnesení. Rada kraje připravuje a předkládá zastupitelstvu ke schválení návrh programu jednání.

³¹Zákon o krajském referendu a o změně některých zákonů z.č. 118/2010 Sb. [online]. 09.03.2010 [cit. 2014-07-20]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-118>

3.1.2 Rada kraje

Krajská rada je výkonným orgánem kraje v oblasti samostatné působnosti. Rada kraje při výkonu své působnosti odpovídá zastupitelstvu kraje. Rada rozhoduje ve věcech přenesené působnosti, jen jak stanoví zákon.

Rada kraje se vždy skládá z hejtmána, náměstka nebo náměstků hejtmána a dalších členů rady. Počet členů rady je závislý na počtu obyvatel kraje. Při počtu do 600 000 obyvatel je rada 9 členná a při počtu obyvatel nad 600 000 je rada 11 členná. Hejtman a jeho náměstci se po zvolení stávají automaticky členy rady. Členy rady přestávají být v okamžiku odvolání. Další radní jsou voleni zastupitelstvem. Pokud poklesne v průběhu funkčního období počet členů rady tak, že rada není schopná dělat usnesení a na nejbližší zasedání zastupitelstva nebude doplněna, bude vykonávat až do potřebného zvolení počtu členů rady, zastupitelstvo. V tomto případě může zastupitelstvo svěřit výkon pravomoci hejtmanovi. Pokud je rada odvolána jako celek a není současně zvolena nová rada, vykonává dosavadní rada své pravomoci až do určení nové rady.

K schůzím rady kraje se rada schází dle potřeby. Četnost a intervaly jednání rady nejsou na rozdíl od zastupitelstva kraje stanoveny. Schůze nejsou veřejné, rada si však může k jednání pozvat další osoby. Rada se usnází většinou všech hlasů všech členů. Nejpozději do 10 dnů od setkání rady se pořizuje zápis o průběhu, ve kterém se uvádí počet přítomných členů rady, schválený program schůze, průběh a výsledek hlasování, přijatá usnesení. Zápis o průběhu rady podepisuje hejtman nebo jeho náměstek spolu s ověřovateli. Zápis jednání se ukládá na krajském úřadě k nahlédnutí. Rada na každém zasedání zastupitelstva kraje podává zprávu o své činnosti.

Radě kraje je vyhrazena vlastní působnost, jedná se o zabezpečení hospodaření podle schváleného rozpočtu, včetně úpravy rozpočtových opatření v rozsahu svěřeném zastupitelstvem. Rada ve vztahu ke krajskému úřadu udá počet zaměstnanců a objem prostředků na platy daných zaměstnanců. Na návrh ředitele krajského úřadu rada odvolává a jmenuje vedoucí odborů krajského úřadu v souladu se zvláštním zákonem.³² Rada kraje ukládá krajskému úřadu přezkoumávat opatření přijatá krajským úřadem v samostatné působnosti a dbát o

³² Úředníci územních samosprávných celků z.č. 312/2002 Sb. [online]. 2002, 5.8.2014 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z312_2002o

úkoly v oblasti samostatné působnosti. Zřizuje a ruší komise rady, jmenuje a odvolává předsedy a členy z jejich funkce. Stanovuje pravidla přijímání a vyřizování petic a stížností. Rada kraje vykonává též zřizovatelské a zakladatelské funkce ve vztahu k organizačním složkám, právníckým osobám, které byly založeny nebo zřízeny krajem nebo které byly na kraj převedeny zvláštním zákonem. Rada v normativní oblasti vydává nařízení kraje, též rozhoduje ve vymezeném rozsahu o majetkoprávních úkonech kraje a zařizuje správné rozhodování v záležitostech, které patří do samostatné působnosti kraje, pokud si je zastupitelstvo nevyhradilo nebo pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu.

3.1.3 Hejtman

Hejtman je osobou, která zastupuje kraj navenek, není ale statutárním zástupcem kraje jako právnické osoby. Hejtman s jeho náměstký jsou voleni krajským zastupitelstvem z řad svých členů. Hejtman a náměstek hejtmana musí mít státní občanství České republiky. Za výkon své funkce odpovídají zastupitelstvu. Rada kraje v rozsahu své působnosti může ukládat hejtmanovi úkoly. Hejtman společně s náměstkem hejtmana podepisuje právní předpisy kraje. Po předchozím souhlasu ministra vnitra, může hejtman jmenovat a odvolávat ředitele krajského úřadu. Tyto úkony jsou bez předchozího souhlasu ministra vnitra neplatné. Stanovuje také plat řediteli a ukládá mu různé úkoly. Hejtman plní skoro stejné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních předpisů vůči řediteli krajského úřadu. Na základě zmocnění v zákoně hejtman zřizuje pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány a vykonává úkoly v přenesené nebo samostatné působnosti, pokud jsou mu stanoveny radou, zastupitelstvem, nebo tak stanoví zákon. Hejtman zpravidla svolává a řídí zasedání rady a zastupitelstva, podepisuje společně s ověřovateli zápis z jednání rady a z jednání zastupitelstva. Pokud má hejtman za to, že je usnesení rady nesprávné, může pozastavit výkon usnesení.

Hejtmana zastupuje náměstek hejtmana. O počtu náměstků hejtmana rozhoduje zastupitelstvo, které je volí a svěřuje jim některé úkoly. Náměstek hejtmana, kterého určí zastupitelstvo, zastupuje hejtmana v době, kdy hejtman nevykonává funkci nebo v době jeho nepřítomnosti. V případě že se hejtman vzdal své funkce nebo byl ze funkce odvolán a není-li současně zvolen jiný

hejtman, jeho pravomoci vykonává náměstek hejtmana, kterého určilo zastupitelstvo kraje k zastupování hejtmana.

Hejtman zřizuje pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány, pokud tak stanoví zvláštní zákon. Vedoucím zvláštního orgánu může být jen osoba, která prokazuje zvláštní odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, pro jejíž výkon byl zvláštní orgán zřízen.

3.1.4 Krajský úřad

Jako dalším orgánem kraje je krajský úřad. Činností krajského úřadu je přezkoumávání rozhodnutí, které vydaly okresní úřady a magistráty měst Brna, Ostravy a Plzně ve správním řízení, pokud není tato působnost zákonem svěřena zvláštnímu orgánu nebo zákon nestanoví jinak. Dále krajský úřad ukládá sankce podle zákona, zabezpečuje provoz a výstavbu informačního systému kompatibilního s informačními systémy správních úřadů. Též se podílí na odborné přípravě zaměstnanců obecních a okresních úřadů pro vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti. Organizuje kontroly na vybraných úsecích činnosti okresních úřadů, vyhodnotí jejich výsledky a poté dle výsledků předkládá příslušnému ministerstvu, popřípadě vládě návrhy na potřebná opatření. Kontroluje dodržování opatření vlády v činnosti okresních úřadů a poskytování odborné pomoci okresními úřady obcím. Krajský úřad organizuje porady přednostů okresních úřadů působících v kraji. Vykonává též další působnosti svěřené mu zákonem.

Krajský úřad je tvořen zaměstnanci, kteří jsou zařazeni do krajského úřadu a ředitelem, který je v čele. Ředitel je zaměstnancem kraje, ale za plnění svých úkolů je odpovědný hejtmanovi, stará se o úkoly v přenesené působnosti kraje a podává návrhy na pozastavení právních předpisů nebo jejich jednotlivých ustanovení Ministerstvu vnitra. Ředitel se může účastnit schůzí rady kraje a zasedání zastupitelstva s hlasem poradním. Může být též členem politických hnutí nebo politických stran, ale nesmí vykonávat žádnou funkci. Funkce poslance a senátora Parlamentu České republiky je neslučitelná s funkcí ředitele krajského úřadu.

Krajský úřad se dále člení na sekretariát hejtmana, sekretariát ředitele, oddělení a odbory. Ve vedení jednotlivých odborů a jejich oddělení stojí vedoucí. Vedoucí odboru jmenuje (resp. odvolává) na návrh ředitele rada kraje. Pracovněprávní

vztahy zaměstnanců kraje se řídí zákoníkem práce a zákonem „č. 312/2008 Sb., o úřednících územních samosprávných celků“.³³ Obory jednotlivých odborů většinou odráží působnost ministerstev (odbor školství, odbor pro místní rozvoj, odbor životního prostředí atd.), částečně je působnost určena vyčleněnou agendou přenesenou na krajský úřad (odbor krajského živnostenského úřadu), vytvořené dalších odborů většinou vyplývá z potřeb kraje jako právnické osoby (odbor ekonomický, odbor kontroly, odbor majetkový atd.).

Krajský úřad plní úkoly v samostatné působnosti uložené mu zákonem, radou kraje a zastupitelstvem kraje, pomáhá činnosti komisí a výborů. Vykonává též statní správu, která je zákonem stanovená (přenesená působnost). Ve věcech které stanoví zákon, má kraj právo na samosprávu.

³³ Úředníci územních samosprávných celků z.č. 312/2002 Sb. [online]. 2002, 5.8.2014 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z312_2002o

4 Spolupráce obcí a krajů

V této části bakalářské práce bych se zaměřil na spolupráci obcí a krajů. Jednou z mnoha povinností obcí a krajů je jejich vzájemná spolupráce.³⁴ Spolupráce se koná v několika oblastech působnosti, většinou jsou to spolupráce při všestranném rozvíjení území či potřeby občanů, spolupráce při územním plánování, při přípravě právních předpisů, při realizaci velkých investičních akcí atd.

Orgány státu a kraje předem projednají s obcí návrhy, které se dotýkají působení obce, ale jen v případech pokud je to možné. Díky tomuto postupu se především zabraňuje případným konfliktům a nesrovnalostem, docílí se tím efektivního výkonu veřejné moci v celém strukturovaném systému.

Ze zákona nelze připouštět žádnou organizační podřízenost samosprávy obce samosprávě kraje ani přímému výkonu státní moci, ale stále se jedná o jeden systém a v něm je velmi důležité udržovat určité postupy, jelikož by se systém mohl zhroutit bez dodržování daných pravidel. Pokud budeme mluvit o návrzích kraje, které se týkají obce, mluvíme pouze o návrzích konzultačního charakteru, orgány kraje ani státu nejsou vázány konkrétními stanovisky. Orgány kraje a státní orgány jsou povinny poskytnout informace a také údaje, které jsou velice důležité pro výkon jejich působnosti, ale pouze v případě, že o to obec požádá. Zmíněné údaje jsou obci poskytovány bezplatně, v žádném případě nelze za poskytnutí informací žádat o zaplacení jakéhokoliv poplatku.

Jedinou překážkou zákonné povinnosti je ochrana údajů a utajovaných informací podle zvláštních právních předpisů³⁵. Ve struktuře veřejné správy je tato informační povinnost povinná, proto je obec povinna dát žádané údaje jak orgánům kraje, tak i státním orgánům. Zákonem jsou krajské úřady povinny poskytnout obcím odbornou a tak též metodickou pomoc.

V zákonu o obcích nalezneme definici přenesené působnosti obce. Nalezneme v ní také, čím se musí při svém výkonu orgány obce řídit a včetně rozsahu jejich pravomocí. Jestliže dojde k zrušení okresních úřadů, mnoho úkolů

³⁴ Postavení krajů a jejich orgánů § 14 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb. [online]. 15.5.2000 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb00129&cd=76&typ=r>

³⁵ O ochraně utajovaných skutečností z.č. 148/1998 Sb. [online]. 11. června 1998 [cit. 2014-07-20]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/uplne-zneni-zakona-ze-dne-11-června-1998-c-1481998-sb-cr-o-ochrane-utajovanych-skutecnosti-a-o-zmene-nekterych-zakonu-ve-zneni-zakona-c-1641999-sb-cr-zakona-c-182000-sb-zakona-c-292000-sb-zakona-c-3632000-sb-zakona-c-302000-sb-zakona-c-602001-sb-s-ucinnosti-ke-dni-19-unora-2001-3163.html>

bude přeneseno na orgány obcí. Tato forma místní správy byla zvolena státem, protože i tak lze definovat přenesenou působnost. Přenesenou působnost je nutno vykonávat s ohledem na okolnosti, ať už místní, časové atd. Právě místní orgány, v kterých jsou lidé bydlící v dané lokalitě, znají nejlépe místní poměry a místní problematiku. Nakolik je obec schopna výkon správy zajistit, tak podle toho, je svěřován výkon přenesené působnosti v několika stupních. Základním faktorem je počet obyvatel a velikost obce a jejího správního obvodu. Obce s rozšířenou působností tím pádem mají největší počet úkolů. Zde bych právě ve vztahu ke krajům rád poukázal na skutečnost, že obce mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí v rámci území kraje, samozřejmě pokud nejsou schopny výkonu přenesené působnosti zajistit.

Krajský úřad je povinen poskytnout metodickou pomoc orgánům obcí při zajišťování přenesené působnosti. Tuto povinnost nelze přenést na někoho jiného ani se jí nemůže krajský úřad zprostit. Dále nemůže orgánům obce radit, ani přikázat, jak by měli rozhodovat v určitých případech. Metodická pomoc by měla být obecného charakteru a obecně orgány obce připravovat na všechny případy, které mohou v budoucnu nastat. Pracovníci obcí, kteří mají právo v některých oblastech působnosti rozhodovat, by měli mít krajským úřadem zajištěné bezplatné školení a odborné vzdělání. Krajský úřad by měl též zajišťovat odborná a výkladová stanoviska k aktuálním problémům výkonu přenesené působnosti obce. Tyto stanoviska by se měla vykládat jen v obecné rovině a nevztahovat se ke konkrétním problémům. Kraj by ty to stanoviska neměl vydávat sám, ale s pomocí ústředních orgánů státní správy, kam daná záležitost spadá, aby vydaly svá stanoviska a pak rozeslaly všem krajům, aby byla zachována jednotnost. Obce jsou pak informovány krajským úřadem. Obec si též může vyžádat metodickou a odbornou pomoc několika způsoby. Orgán obce může požádat o písemné vyjádření či schůzku s úředníkem, který má danou problematiku ve své kompetenci. Krajský úřad by měl v co nejkratší časové době odpovědět na tu to výzvu reagovat, protože ve většině případech je obec závislá na tomto vyjádření či rozhodnutí, v určitých případech, zde mohou běžet časové lhůty, jejichž porušení může mít negativní následky. Pokud se krajský úřad v dané časové lhůtě k výzvě nevyjádří nebo jí odmítne, obec má právo stěžovat si přímo u ředitele krajského úřadu s žádostí o nápravu nebo postih pracovníka, který se nevyjádřil ke konkrétní výzvě. Na místě je i trestní odpovědnost pracovníka, který odmítl výzvu o metodickou či odbornou pomoc poskytnout, pokud mohl ohrozit výkon státní

správy. Právě těmto problémům by se dalo předejít pořádáním různých vzdělávacích akcí, školeních na kterých by úřad seznamoval pracovníky s problémy, se kterými se mohou setkat, jak postupovat a hlavně jak předcházet daným problémům. Tyto akce by se dle mého názoru měly konat bezplatně a v jasných časových intervalech, ne jen při změně zákonů.

4.1 Poskytování státních finančních prostředků

Ve své práci bych se dále zaměřil na rozdělení státních prostředků do krajů a následně jejich přerozdělení do obcí. Obce jimi dále financují své projekty jako jsou např. zlepšení infrastruktury, ochrany památek, obnova venkova, sociální péče a další investiční akce v obci. Největší část těchto finančních prostředků je rozdělována obcím formou grantů a dotací. V poslední době se zvětšuje četnost, kdy kraj přerozděluje prostředky poskytnuté Evropskou unií určené na projekty v různých obcích. V letech 2007 až 2013 si kraje přerozdělily až 20% z celkových prostředků, které byly určeny pro Českou republiku. O projektech a různých programech, kterými jsou peníze rozdělovány, rozhodují zvláštní výbory, které se skládají z 15 právnických osob. Nazývají se též Regionální rady soudržnosti, jejichž členy volí zastupitelstva krajů ze svých členů v rámci tzv. celků NUTS II. Celá republika je rozdělena na 8 územně stejně velké a stejně zalidněné území tzv. regionů soudržnosti.

Dle mého názoru obce České republiky čerpají poměrně dost peněz z fondů Evropské unie a zastupitelstva obcí dělají velkou chybu, pokud podceňují význam této instituce. Ve svém okolí již můžeme sami zpozorovat, kolik projektů bylo díky finančním prostředkům z fondů Evropské unie zrealizováno. Většinou se jedná o investice do infrastruktury, oprav památek a investic ke zkvalitnění životního prostředí atd.³⁶ Na tomto příkladu je vidět, že se obcím vyplácí spolupráce s kraji, protože kraj disponuje mnoha prostředky a pracovníky, kteří jsou vyškoleni a ochotni zajistit pomoc obcím, jak o tyto prostředky nejlépe požádat. I krajům se tato vzájemná spolupráce vyplácí, nemusí investovat oni sami. Kraje ale zároveň nesmí ručit za závazky obce, až na některé případy. Jedním z těchto případů jsou závazky, kterých je zřizovatelem stát, kraj nebo obec. Dále jsou to závazky, jejichž míra účasti kraje či obce nebo kraje s obcemi,

³⁶KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.

kraji či státem přesahuje 50%. Prvotní neohraňovaná možnost ručení za závazky obce byla tedy změněna přísným omezením, které ručení celků samosprávy pouze omezilo. Bohužel úprava vstoupila v platnost příliš pozdě, kdy už některé z obcí již dluhy měly a dle jejich finanční situace nemají možnost je splácet. Obce mohou rozprodat svůj majetek a z utržených peněz dluhy umořit, ale je otázka který majetek je k prodeji, aby si obec spíše nepohoršila.

4.2 Kontrola hospodaření obce

Jako jeden z dalších vztahů a povinností mezi obcí a krajem je v oblasti hospodaření. Krajský úřad má kompetence požádat o přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok. Úřad zadá přezkoumání auditorovi nebo auditorské společnosti. Toto přezkoumání obce provádí kraj v přenesené působnosti. Každá obec ke konci každého kalendářního roku zohlední svoje hospodářství v závěrečném účtu, v kterém jsou sepsány informace o plnění rozpočtu příjmů a výdajů podle rozpočtové skladby. Dále jsou v závěrečném účtu informace o dalších finančních operacích, použití fondů atd., tak do detailu sepsány, aby při kontrole se dali dopodrobna prozkoumat. Další součástí je vyúčtování finančních vztahů vzhledem ke rozpočtu kraje, státním fondům a jiným rozpočtům. Přezkoumání hospodaření upravuje zvláštní právní předpis³⁷. Obec si může vybrat auditora k přezkumu hospodaření, není nijak omezena výběrem, jen že auditor musí být členem Komory auditorů. O výběru auditora obce rozhoduje rada obce, starosta ani zaměstnanec obce o auditorovi nerozhoduje. Pokud obec požádá Krajský úřad o přezkoumání hospodaření obce, tak úřad vystupuje v rámci své přenesené působnosti. Zaměstnanci krajského úřadu jsou veřejnými činiteli, tudíž jsou trestně odpovědní za porušení svých povinností, dále jsou povinni oznámit veškeré skutečnosti, které vykazují známky trestného činu orgánům činným v trestním řízení. Auditor je povinen oznámit tyto skutečnosti pouze k zastupitelstvu obce. Žádost obce o přezkum hospodaření nesmí krajský úřad v žádném případě odmítnout a ani odkázat auditorovi. Krajský úřad i auditor by měl přezkum hospodaření v řádné lhůtě dokončit tak, aby obec mohla projednat daný výsledek do 30.6. dalšího roku. Jestliže obec o hospodaření vůbec nepožádá, přichází na řadu zákonná povinnost krajského úřadu a to za stejných podmínek,

³⁷O přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí z.č. 420/2004 Sb., [online]. 10. června 2004 [cit. 2014-07-15]. Dostupné z: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/elearning/plne-texty-zakonu/zakon-c-420-2004-sb-o-prezkoumavani-hospodareni-uzemnich-samospravnych-celku-a-dobrovolnych-svazku-obci.aspx>

jako kdyby o něj obec sama požádala. Přezkum hospodaření obcí zpravidla vykonává krajský úřad, který je na rozdíl od auditora bezplatný a obec nemusí platit přezkum ze svého rozpočtu. Výsledkem přezkumu je závěrečná zpráva, která je s menšími či závažnými nedostatky nebo úplně bez výhrad. Nedostatky jsou uvedeny v závěrečné části zprávy a obec má povinnost přijmout opatření k nápravě chyb a nedostatků. Po nápravě je obec povinna informovat přezkoumávající orgán. Tento druh kontroly je důležitý zejména z hlediska prevence a má význam pro získávání různých subvencí ze státních fondů a bankovních půjček.³⁸

4.3 Rozpočet obce

Pojem rozpočet představuje bilanci příjmů a výdajů za rozpočtové období a jejich strukturu. Jde o finanční plán, podle kterého obec hospodaří a je nástrojem prosazování cílu obecní politiky. Rozpočet je zpravidla sestaven jako vyrovnaný, ale pokud se schválí schodkový rozpočet, je třeba ho dofinancovat finančními prostředky z minulých, půjčkou nebo úvěrem či emisí komunálních dluhopisů.

Mezi metody sestavování rozpočtu můžeme zařadit přírůstkovou metodu, která je nejběžnější, protože vychází z rozpočtu z minulého období a navyšuje se jen o určité procento. Nevýhodou je zachování chyb z minulosti. Další metodou je přístup nulové základny, kdy obec začíná s čistým listem a sestaví jen seznam činností, které chce financovat. Tento seznam se pak upraví dle výše příjmů.

Dále bych se zaměřil na rozpočtový proces, který upravuje zákon „č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.“³⁹ Tento proces je dělen na 4 části.

1. Návrh rozpočtu a rozpočtového výhledu, který podává ekonomický odbor a schvaluje zastupitelstvo obce. Návrh rozpočtu musí být zveřejněn na úřední desce nejméně pod dobu 15 dnů. Musí být též zveřejněn v elektronické podobě, aby občané mohli návrh připomínkovat. Rozpočtový výhled slouží pro dlouhodobé plánování většinou na 2-5 let. Podkladem pro plánování jsou dlouhodobé zakázky.

³⁸ KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, P. Zákon o obcích (obecní zřízení). Komentář. 3. vydání. Linde Praha, 2005, s. 145 a násl. ISBN 80-7201-444-7

³⁹ O rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: č.250/2000 Sb. 2000. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

2. Schválení rozpočtu, kdy zastupitelstvo obce rozpočet projedná a schválí. Zastupitelstvo musí též zřídit finanční a kontrolní výbor pro kontrolu plnění rozpočtu.
3. Upravený rozpočet. Upravený rozpočet vzniká, když do rozpočtu vstupují během roku nová data, proto se rozpočet musí několikrát projednat a schválit. Poté se o tomto rozpočtu hovoří jako o upraveném.
4. Závěrečný účet. Posledním procesem je závěrečný účet, který se sestaví na konci roku. Jde o přehled plnění rozpočtu, který je podobně rozdělen do posledních položek, aby bylo možné zkontrolovat hospodaření obce.

V této kapitole nesmíme opomenout příjmy obecních rozpočtů, které se dělí též na 4 části.

1. Daňový příjem, který je získán z místních poplatků obce či z části výnosů celostátně uvalených daní (daň z nemovitosti atd.).
2. Nedaňové příjmy. Mezi nedaňové příjmy můžeme zařadit přijaté sankční platby (pokuty atd.), příjmy z úroků, příjmy z poskytování služeb (pronájmy), pojistné náhrady či příjmy z vlastního podnikání obce.
3. Dotační příjmy. Ty se dále dělí na nárokové, nárokové účelové a nenárokové
4. Ostatní příjmy, mezi které patří mimo jiné kapitálové příjmy z majetku obce

4.3.1 Rozbor obecního rozpočtu obce Chrást

Za úkol v této části bakalářské práce, jsem si zvolil zhodnocení výsledků hospodaření s obecním rozpočtem obce Chrást, za uplynulé období let 2010 – 2012.

Příjmy

U příjmů lze sledovat znatelný nárůst v roce 2011 oproti roku 2010 a následný pokles v roce 2012.

Daňové příjmy (příjmy daní z nemovitostí, část výnosu z daně z příjmu fyzických osob, podíl na výnosu z daně právnických osob).

V roce 2010 byly tyto příjmy 13,500.440,- Kč, v roce 2011 byla tato částka 13,831.780,- Kč, což znamená nárůst o 2,45% oproti roku 2010. V roce 2012 byly příjmy 14,963.260,- Kč, tj. nárůst o 10,84% oproti roku 2011. Porovnáním těchto

čísel vyplývá, že obec Chrást může počítat ve svých dlouhodobých rozpočtových úvahách s touto pevnou finanční částkou.

V letech 2010-2012 byla celková částka daňových příjmů 42 295 480,-Kč.

Příjmy z vlastní činnosti (příjmy z pronájmu a prodeje majetku tj. lesy, vodní plochy, budovy atd.)

V roce 2010 činila tato částka 2 946 200,-Kč. V roce 2011 nastal mírný pokles a to na částku 2 620 080,-Kč, následný rok 2012 se tyto příjmy opět zvýšily na částku 3 074 066,-Kč.

Celkové příjmy z vlastní činnosti dosáhly v uvedeném období částku 8 640 940,-Kč.

Neinvestiční dotace ze Státního rozpočtu (Státní rozpočet je centralizovaný peněžní fond, který je vytvářen, schvalován a rozdělován zákonodárnými sbory a nabývá určité formy finančního zákona č. 576/1990 Sb. o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky ČR)

Obci byla v roce 2010 přidělena částka 403 810,-Kč, v roce 2011 byla tato částka 449.100,-Kč a v následujícím roce 2012 to bylo 458.520,-Kč. Z objemu přidělených částek v jednotlivých letech je patrný nárůst.

Obce byla přidělena v letech 2010-2012 částka ze státního rozpočtu ve výši 1,311.430,-Kč.

Ostatní nedaňové příjmy (příjmy, které se týkají všech možných poplatků např. z ovzduší, psů, rekreačního pobytu, vstupného, správní poplatky. Dále jsou to neinvestiční dary, převody financí mezi obcemi, ze sociálního fondu a z fondu rozvoje)

V roce 2010 byly tyto příjmy ve výši 172.990,- Kč, v roce 2006 dosahovaly částky 406.300,- Kč. V roce 2012 činily 101.570,- Kč.

Celkové nedaňové příjmy v letech 2010-2012 činili 680.860,-Kč.

Ostatní neinvestiční dotace (část dotací, které obce musí využít na činnosti, které na ni byly přeneseny státem a než bude sama schopna tyto náklady zabezpečit z vlastního rozpočtu)

V roce 2010 byla tato částka 379 570,-Kč. Následný rok 2011 byly tyto dotace ve výši 468 660,-Kč. V roce 2012 vzrostla tato částka na 4 063 010,-Kč.

Celková částka ostatních neinvestičních dotací za uvedené tři roky byla 4 911 240,-Kč.

Kapitálové příjmy (prodej akcií a prodej investičního majetku)

V roce byly tyto příjmy ve výši 544.050,- Kč, v roce 2011 nastal velký pokles a to na částku 70.900,-Kč a v roce 2012 opět nárůst na částku 417.000,-Kč.

V letech 2010-2012 byly kapitálové příjmy 1,031.950,-Kč.

Investiční dotace:

Obec disponovala v roce 2010 částkou 5,000.000,-Kč, v roce 2011 5 100 000,-Kč a v roce 2012 dosahovaly tyto dotace částky 3 331 590,-Kč.

Celková částka investičních dotací v letech 2010-2012 byla 13 331 590,-Kč.

Celkové příjmy – ukazují, s jak velkou finanční částkou obec hospodařila v letech 2010-2012.

V roce 2010 příjmy dosahovaly výše 22,947.060,- Kč. V roce 2011 byly 22,946.820,- Kč a v roce 2012 činily 26,409.610,- Kč.

Celkové příjmy obce v letech 2010-2012 byly 72,303.490,-Kč.

Výdaje

Provozní výdaje (největší část výdajů obce, jedná se především o výdaje na veřejnou správu, provoz základní školy, mateřské školy, služeb...)

V roce 2010 byla tato částka 10,868.900,- Kč. V roce 2011 mírně vzrostla na 11,113.630,- Kč a v roce 2012 pozorujeme nárůst na částku 15,161.970,-Kč.

Provozní výdaje v letech 2010-2012 činily 37,144.500,- Kč.

Neinvestiční převody (např. sociální dávky, doplňková péče, odvod do sociálního fondu)

V roce 2010 dosáhly výše 2,315.120,- Kč, další rok to bylo 2,985.990,- Kč a v roce 2012 činily 2,218.450,- Kč.

Celková částka neinvestičních převodů byla v uvedených třech letech 7,519.560,- Kč.

Kapitálové výdaje (především o nákup akcií a investičního majetku)

V roce 2010 dosáhly výše 12,353.130,- Kč, následujících letech se částka snižovala - v roce 2011 na částku 11,703.060,- Kč a v roce 2012 na částku 8,132.670,- Kč.

Kapitálové výdaje v daném období činily 32,188.860,- Kč.

Celkové výdaje - ukazují, jak velké výdaje měla obec v letech 2010 - 2012. Výdaje v roce 2010 byly 25,537.150,- Kč, následující rok dosahovaly výše 25,802.680,- Kč a v roce 2012 činily 25 513 090,-Kč.

Celkové výdaje obce v letech 2010-2012 byly 76 852 920,-Kč.

4.3.1.1 Shrnutí rozboru rozpočtu

S pracovníky obecního úřadu jsem komunikoval výše uvedený rozpočet obce v období let 2010 - 2012. Při celkovém pohledu na oblasti příjmů a výdajů a jejich srovnáním s plánovaným rozpočtem jsem zjistil, že ani příjmy ani výdaje nedosáhly v žádném sledovaném roce hodnot plánovaných rozpočtů. V absolutních číslech za celé sledované tříleté období činily příjmy dle plánovaného rozpočtu 72 303 490,-Kč a skutečné plnění výdajů pak dosáhlo částky 76 852 920,-Kč. Pokud získané údaje porovnáme, zjistíme, že obec hospodařila ve sledovaném období se schodkem cca 4,5 mil. Kč. Tento schodek byl dle informací zaměstnanců obecního úřadu způsobený výpadkem plánovaných dotací a nárůstem výdajů v obci. V těchto letech se uskutečnily dlouhodobě plánované investiční akce při rekonstrukci základní i mateřské školy. V roce 2012 již obec hospodařila s přebytkem. Je třeba zdůraznit, že rozpočtový schodek z let 2010 a 2011, se již v roce 2012 neopakoval. Tento schodek byl pro obec poučením a v následujících letech je patrná snaha vedení obce o další nezadlužování obce.

5 Rozhodování krajského úřadu ve vztahu k obcím

V této části mé bakalářské práce bych se zaměřil na rozhodovací pravomoc krajského úřadu ve vztahu k obcím. Ředitel krajského úřadu a jeho zaměstnanci jsou oprávněni rozhodovat v záležitostech týkajících se obcí v mezích zákona. Jestliže obec vydá nějaké nařízení v přenesené působnosti, je povinna informovat kraj o této skutečnosti. *V zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, přesněji v § 12 odst. 6 je stanoveno to, že obec musí zaslat krajskému úřadu nařízení obce neprodleně po dni vyhlášení. Neprodleně můžeme v tomto případě považovat za lhůtu do 3 pracovních dnů avšak opožděné splnění nebo dokonce nesplnění povinnosti nemá za následek neúčinnost nebo neplatnost právního předpisu.*⁴⁰

5.1 Sloučení, připojení a oddělování obcí

Obce mají právo na sloučení nebo připojení se k jiné obci nebo se dokonce mohou oddělit. Oddělení obcí je rozhodně složitější, protože v České republice je velké množství malých obcí, což se vláda snaží touto cestou regulovat. Postavení nové obce udává základní rozdíl mezi připojením obcí a sloučením. Při sloučení obcí vzniká úplně nová obec, zatímco při připojení obce připojovaná obec zaniká a obec, ke které je připojováno si své postavení nechává. Zvětší se jen počet obyvatel a samozřejmě území. O připojení nebo sloučení obcí musí rozhodnout zastupitelstva obou obcí. Zastupitelé se musí usnést v nadpoloviční většině, jinak je usnesení neplatné. Obyvatelé obcí mají nárok na podání návrhu na řešení této otázky v místním referendu a to do 30 dnů od oznámení. Dojde-li k místnímu referendu, může k připojení nebo sloučení dojít pouze tehdy, pokud je toto v referendu schváleno. Výsledek referenda nebo rozhodnutí zastupitelstev obcí se zasílá krajskému úřadu. Konkrétní lhůta na vyjádření krajského úřadu není, ale mělo by být v předstihu, než dojde k uzavření dohody o připojení nebo sloučení obcí. Krajský úřad v této věci ale nerozhoduje. K následnému připojení či sloučení však může dojít pouze 1. lednu nebo ke dni voleb do zastupitelstev obcí.

⁴⁰O obcích z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.4.2000 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: http://www.zakony.e-obec.cz/storage/1170281450_sb_zakon_o_obcich_128_2000sb.pdf

Obce, které mají zájem o sloučení nebo připojení by měli ležet na území jednoho kraje, pokud by tak nebylo, došlo by ke změně území vyššího samosprávného celku.

Jak jsem již zmínil, oddělení obcí je obtížnější. V tom to případě už je referendum povinné a mělo by být schváleno nadpoloviční většinou všech osob, které mají právo hlasovat a chtějí se oddělit. Pokud je návrh referendu odsouhlasen, obec je povinna podat návrh krajskému úřadu. Jestliže obec tak neučiní do 30 dnů, může tak udělat jakýkoli občan. K oddělení obce může dojít jen na začátku kalendářního roku, ale návrh by měl být podán v roce minulém a to nejpozději do 30. června. *O oddělení může obec požádat pouze v případě, že má samostatné katastrální území, sousedí minimálně se dvěma obcemi nebo jednou obcí a státem, její území by mělo ležet na okraji původní obce a po oddělení by obec neměla mít méně než 1000 obyvatel. Na základě podaného návrhu v přenesené působnosti rozhoduje o oddělení právě krajský úřad, ten návrhu ze zákona vždy vyhoví. Jediným důvodem pro zamítnutí návrhu by bylo nesplnění některé ze zákonných podmínek.*⁴¹ Rozhodnutí je zasláno krajským úřadem Ministerstvu vnitra, Ministerstvu financí, příslušnému katastrálnímu a finančnímu úřadu. Správní řízení vydává rozhodnutí o oddělení, kde jsou však vyloučené mimořádné prostředky. Majetkové vyrovnání mezi obcemi je též v kompetenci rozhodnutí krajského úřadu.

5.2 Veřejnoprávní smlouvy

Zákonodárci se rozhodli řešit problémy s výkonem přenesené působnosti, ať již jde o problémy technické či problémy s úředníky, uzákoněním institutu veřejnoprávních smluv. Smlouvy byly poprvé upraveny v *zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích*,⁴² s účinností od 1. 1. 2013.

Orgánem obce, který je oprávněn schválit veřejnoprávní smlouvu o zajištění přenesené působnosti a oprávněn rozhodovat o spolupráci obce s jinou obcí je ze zákona zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo schválí text veřejnoprávní smlouvy na zasedání a rozhodnutí vydá formou usnesení. Text smlouvy zastupitelstvo schvaluje v přesné podobě, v jaké nabude účinnosti. Pokud je veřejnoprávní

⁴¹ KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, P. Zákon o obcích (obecní zřízení). Komentář. 3. vydání. Linde Praha, 2005, s. 72 a násl. ISBN 80-7201-444-7

⁴²O obcích z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.4.2000 [cit. 2014-08-09]. Dostupné z: http://www.zakony.e-obec.cz/storage/1170281450_sb_zakon_o_obcich_128_2000sb.pdf

smlouva schválena a je v ní delegováno přenos výkonu přenesené působnosti, kterou ze zákona převést nelze, protože ji může vykonávat pouze jedna jasně daná obec, je tato smlouva neplatná. Aby byla veřejnoprávní smlouva platná, je potřebný souhlas krajského úřadu. Ten by měl při kontrole veřejnoprávní smlouvy přihlídnout zvláště k tomu, zda vůbec dochází přenesení výkonu státní správy v celém rozsahu nebo jestli obecní úřad má dostatek pracovníků na zajištění výkonu správy či jsou příslušní úředníci dostatečně odborně způsobilí. Krajský úřad by měl též zkontrolovat, zda žádost má všechny náležitosti podání a je podána správnými představiteli obce. Pokud tomu tak není, je úřad povinen vyzvat předkladatele aby odstranil nedostatky nebo doplnil potřebné náležitosti. Krajský úřad smí využít všechny dostupné důkazy, které mu správní řád umožňuje a to včetně šetření, které se koná v obcích účastníků smlouvy. V den kdy je úřadu předložena veřejnoprávní smlouva, je správní řízení zahájeno. Souhlas stran s veřejnoprávní smlouvou je brán jako správní akt, který nemůže obsahovat žádné podmínky, buď je udělen, nebo není. Jakmile jsou splněny všechny zákonné podmínky, kraj tento souhlas nesmí odepřít. Krajský úřad může řízení o udělení souhlasu zastavit, ale jen v případě kdy obec při řízení zjistí, že už na veřejnoprávní smlouvě netrvalí a odstoupí od ní. Průběh řízení jde podle správního řádu, jsou proti němu přístupné mimořádně, ale i řádné opravné prostředky. Veřejnoprávní smlouvy musí obsahovat dobu trvání smlouvy, označení účastníků, rozsah přenesené působnosti, které orgány obce budou vykonávat pro orgány jiné obce a způsob úhrady nákladů, které jsou spojené s výkonem přenesené působnosti.

6 Závěr

Závěrem této bakalářské práce bych shrnul a nastínil pár hlavních poznatků z práce.

Jako téma bakalářské práce jsem si vybral „Volené orgány obce a kraje“ v České republice. Jak jsem již zmínil v úvodu, za cíl své práce jsem si zvolil seznámení s danými orgány a jejich vzájemnými vztahy.

Pro nejlepší porozumění čtenáře s daným tématem, jsem v první kapitole nastínil historii samosprávy na našem území.

V dalších 2 kapitolách práce uvedl soupis orgánů obcí a krajů, včetně jejich definic a vzájemných vazeb.

Dále jsem pokračoval k objasnění některých spoluprací mezi obcí a krajem z hlediska hospodaření a poskytování finančních prostředků. K této kapitole patří popis rozpočtu obce, ke kterému jsem přidal i vlastní rozbor rozpočtu obce Chrást za období 2010-2012. Tvorba rozboru byla pro mne velkou výzvou. Šlo o kontakt a komunikaci při schůzkách ohledně hospodaření a rozboru rozpočtu s orgány obce Chrást. Tyto schůzky byly pro mne velmi obohacující. Byl jsem velmi překvapen, jak vřele a s jakou ochotou ke mně pracovníci obecního úřadu přistupovali a poskytovali mi potřebné informace, které mi pomohli objasnit finanční hospodářství obce a rozšířit můj celkový rozhled v oblasti dotací na dané účely obce. Došel jsem též k shrnutí rozboru rozpočtu a zjištění, že finanční hospodaření obce je velmi závislé na státních dotacích a málokdy je obec finančně samostatná. Při kladené otázce, zda li má obec nějaké problémy s kraji, mi vždy bylo odpovězeno, že je vše bez problémů a vše lze vyřešit.

V poslední kapitole jsem se snažil objasnit rozhodování krajského úřadu ve vztahu k obcím a to na příkladech veřejnoprávní smlouvy a rozhodování krajského úřadu při sloučení, připojení a oddělení obce.

Jak jsem již v práci zmiňoval, existuje mnoho vzájemných vztahů obcí a krajů, snad ani nelze všechny jmenovat, neboť se neustále mění, dále utvářejí nebo dosahují jiných rozměrů. Myslím si, že právní úprava postavení obcí a krajů a jejich vzájemných vztahů je srozumitelná pro všechny, tedy i pro občany bez odborně zaměřeného vzdělání v této problematice.

Volené orgány obce a kraje jsou dle mého názoru rozsáhlým a velmi zajímavým tématem v rámci veřejné správy. Doufám, že tato bakalářská práce dosáhla svého cíle a poskytne čtenářům srozumitelný a výstižný přehled postavení a vzájemných vazeb volených orgánů.

7 Résumé

This Bachelor's thesis concentrates on the issue of the: „Elected authorities of the cities and regions”. The aim of this work was to familiarize the authorities, deepening knowledge in legislation on this topic, approach the relationship between the county and municipalities, between the basic administrative units and, last but not least, my personal contact and communication with the village.

In the first chapter, I focus on the historical development of public administration, which has been going on for centuries. I focused most on the last two centuries, about which we can say that some of them based on today's relationships.

The next two chapters are going rather theoretical interpretation and definition of basic concepts. These chapters are dedicated to being elected bodies of municipalities and regions of the records, becoming familiar with their competencies and interrelations.

In the next chapter, attention has focused on the relationship between different communities and regions, mainly in the field of state funds and of course control over the management of the village from the region, which is important in my opinion and to the point.

For the task in the penultimate part of the thesis, I chose to evaluate the results of the municipal budget Chrast the village, past the period 2010 - 2012. The answers I received and data from controlled interview employees of the municipality Chrast. After approval of the Mayor were interviewed workers at various positions, from the Secretary, through the officers, to the accountant.

The last chapter is devoted to the decision of the Regional Office in relation to the village. I focused on the merger of connection or separation of communities and of course on public contracts.

8 Seznam použité literatury

Literatura:

1. HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *ZÁKLADY ORGANIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2013. ISBN 978-80-7380-459-6.
2. KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.
3. KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, P. *Zákon o obcích (obecní zřízení)*. Komentář. 3. vydání. Linde Praha, 2005, s. 72 a násl. ISBN 80-7201-444-7
4. LOUDA, T., J. GOSPIČ a L. VOSTRÁ. *MODERNIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY V EVROPĚ A V ČESKÉ REPUBLICE*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2006. ISBN 80-7380-001-2.
5. PRŮCHA, Petr. *Správní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2013. ISBN 978-80-7380-381-0.
6. SCHELLE, Karel. *Vývoj české veřejné správy*. Ostrava: Key Publishing, 2008. ISBN 978-80-87071-92-2.

Ostatní:

1. Člen zastupitelstva obce § 3 odst. 1.z.č. 491/2001 Sb. [online]. 6.12.2001 [cit. 2014-08-24]. Dostupné z: : <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-491>
2. Člen zastupitelstva obce §69 odst. 1.z.č. 128/2000 Sb. [online]. [cit. 2014-08-24]. Dostupné z: <http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-%28obecni-zrizeni%29.html>
3. Členové zastupitelstva §70 z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.04.2000 [cit. 2014-07-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
4. Pravomoci zastupitelstva obce §84 odst. 1. z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.04.2000 [cit. 2014-07-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
5. Další orgány č. 200/1990 Sb. [online]. 17.05.1990 [cit. 2014-07-13]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>
6. Kraje z. č. 129/2000 Sb. [online]. 2014 [cit. 2014-06-24]. Dostupné z: <http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mjshe>

7. O obcích z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.4.2000 [cit. 2014-08-08].
Dostupné z: http://www.zakony.e-obec.cz/storage/1170281450_sb_zakon_o_obcich_128_2000sb.pdf
8. 8.O krajích § 34 č. 129/2000 Sb. [online]. 2002 [cit. 2014-07-24].
Dostupné z:
9. <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49297&nr=129~2F2000&rpp=15#local-content>
10. O ochraně utajovaných skutečností z.č. 148/1998 Sb. [online]. 11. června 1998 [cit. 2014-07-20]. Dostupné z:
<http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/uplne-zneni-zakona-ze-dne-11-cervna-1998-c-1481998-sb-cr-o-ochrane-utajovanych-skutecnosti-a-o-zmene-nekterych-zakonu-ve-zneni-zakona-c-1641999-sb-cr-zakona-c-182000-sb-zakona-c-292000-sb-zakona-c-3632000-sb-zakona-c-302000-sb-zakona-c-602001-sb-s-ucinnosti-ke-dni-19-unora-2001-3163.html>
11. O přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí z.č. 420/2004 Sb., [online]. 10. června 2004 [cit. 2014-07-15]. Dostupné z:
<http://www.vzdelanyzastupitel.cz/elearning/plne-texty-zakonu/zakon-c-420-2004-sb-o-prezkoumavani-hospodareni-uzemnich-samospravnych-celku-a-dobrovolnych-svazku-obci.aspx>
12. O rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *č.250/2000 Sb.* 2000.
Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>
13. Obecní úřad ÚS 11/95. [online]. 9.3.1995 [cit. 2014-07-20]. Dostupné z:
<http://zakony.cz/judikatyus-IV-%C3%9AS-11-95-GUS1995002/>
14. Obecní úřad § 4 zákona č. 94/1963 Sb. [online]. 2000 [cit. 2014-08-24].
Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/7262/Zakon_o_rodine.pdf
15. Okresní úřady č. 147/2000 Sb. [online]. 2000 [cit. 2014-07-20]. Dostupné z:
<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb00147&cd=76&typ=r>
16. Organizace státní správy č. 125/1927. [online]. 14.července 1927 [cit. 2014-08-12]. Dostupné z: <http://www.svornost.com/kalendarium-14-cervence-1927-prijeti-zakona-c-1251927-sb-o-organizaci-statni-spravy>
17. PAVLORKOVÁ, Eva. Územní plány obcí. [online]. 2014-01-01 [cit. 2014-08-6]. Dostupné z:
<http://www.eps.cz/poradna/kategorie/uzemni-planovani/rada/uzemni-plany-obci>

18. Postavení krajů a jejich orgánů § 14 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb. [online]. 15.5.2000 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb00129&cd=76&typ=r>
19. Rada obce §99 odst. 1.z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.4.2000 [cit. 2014-06-15]. Dostupné z: http://www.zakony.e-obec.cz/storage/1170281450_sb_zakon_o_obcich_128_2000sb.pdf
20. Slib člena zastupitelstva. [online]. 1.1.2013 [cit. 2014-08-20]. Dostupné z: http://knihovna.oseminare.cz/index.php/Slib_%C4%8Dlena_zastupitelstva
21. Tajemník obecního úřadu z.č. 143/1992 Sb. [online]. 1.5.1992 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z143_1992
22. Úředníci územních samosprávných celků z.č. 312/2002 Sb. [online]. 2002, 5.8.2014 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z312_2002o
23. Ústava České republiky. *Ústava České republiky* [online]. 16.12.1992 [cit. 2014-08-24]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>
24. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. [online]. 16.12.1992 [cit. 2014-07-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>
25. Ustanovení zastupitelstva §3 odst. 1.z.č. 491/2000 Sb. [online]. 05.12.2000 [cit. 2014-06-25]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-491>
26. Vytvoření vyšších územních samosprávných celků z. č. 347/1997 Sb. [online]. 2011 [cit. 2014-07-07]. Dostupné z: <http://www.uplnezneni.cz/zakon/347-1997-sb-o-vytvoreni-vyssich-uzemnich-samospravnych-celku-a-o-zmene-ustavniho-zakona-ceske-narodni-rady-c-11993-sb-ustava-ceske-republiky/>
27. Zákon 76/1919 Sb. [online]. 7. února 1919 [cit. 2014-07-20]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/vyhledavani-asp/?Id=977&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>
28. Zákon České národní rady o obecní policii č. 553/1991 Sb. [online]. 06.12.2001 [cit. 2014-07-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>
29. Zákon o krajském referendu a o změně některých zákonů z.č. 118/2010 Sb. [online]. 09.03.2010 [cit. 2014-07-20]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-118>

30. Zákon o podpoře regionálního rozvoje z.č. 248/2000 Sb. [online].
29.06.2000 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z:
<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>
31. Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností č.314/2002 Sb. [online]. 13.06.2002 [cit. 2014-06-20]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-314>
32. Zákon o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů č. 130/2000 Sb. [online]. 14.04.2000 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-130>
33. Zasedání zastupitelstva obce §92 odst. 3.z.č. 128/2000 Sb. [online].
12.04.2000 [cit. 2014-07-10]. Dostupné z:
<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
34. Zasedání zastupitelstva obce §94 odst. 1.z.č. 128/2000 Sb. [online]. [cit. 2014-07-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
35. Zastupitelstvo obce §68 odst. 1. z.č. 128/2000 Sb. [online]. 12.04.2000 [cit. 2014-06-24]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>